

Globalizácia vs. E-obchod

Autor referátu: [fetamin](#)

Globalizácia sa pozitívne odráža v niektorých odvetviach ľudského konania, napríklad v medicíne, vo vede, informatike atď. Pri globalizácii vzniká anonymita, strácajú sa hranice (v dobrom i v zlom), stierajú sa hranice medzi inštitúciami na trhu, v produktoch. Globalizácia sa stáva najväčšou hrozbou, ale i šancou. Zmätený názor na globalizáciu je spôsobený aj tým, že objektívne a komplexne nie je tento fenomén interpretovaný. Výklady sa pohybujú skôr v emocionálne vyhranených polohách.

Nadnárodné spoločnosti dnes ovládajú obchodovanie vo svete. (Podľa Svetovej banky je v rukách týchto spoločností až 70 % medzinárodného obchodovania.) Už v roku 1990 ovládalo 500 nadnárodných spoločností dve tretiny obchodovania vo svete a viac ako 40 % tohto obchodovania sa uskutočnilo medzi týmito spoločnosťami.

Nadnárodné korporácie môžu veľmi rýchlo presunúť tisíce pracovných miest do iných krajín. Dlhodobé presuny trhov nezostávajú bez následkov. Pri globalizácii dochádza k zmenám v štruktúre zamestnanosti. Globalizačné trendy vytlačujú nekvalifikovanú, resp. nevhodne kvalifikovanú pracovnú silu z pracovnej činnosti, zvýšenie ekonomickej neistoty vedie tiež k diferenciacii pracovníkov na „jadro“ a „perifériu“, k čiastočným úväzkom, dočasným pracovným zmluvám, atď. Prudko narastá podiel krátkodobej zamestnanosti (bez sociálnej ochrany) a čierna práca. Prístup k platenej práci sa stane výsadou len tých najkvalifikovanejších a najschopnejších. Sociológ Ralph Dahrendorf hovorí o dvojtretinovej spoločnosti, v ktorej jedna tretina produktívnej populácie sa stáva druhoradými občanmi bez práce, bez politickej a sociálnej participácie, s tendenciami k asociálnym činnostiam, atď.

Na trhu práce pod vplyvom globalizácie dochádza často k trvalejšiemu odlúčeniu niektorých kategórií produktívnej populácie od pracovných pozícií, ktoré poskytujú istotu zamestnania, dostatočnú úroveň a stabilitu príjmov a prijateľný sociálny status. Vylúčená časť spoločnosti si postupne hľadá alternatívne spôsoby svojho vzťahu k spoločnosti. Používa sa pojem „underclass“, ktorý je spájaný s neúčastou na trhu práce, so závislosťou od sociálnych dávok a so špecifickou subkultúrou.

Stále viac sa začína diskutovať o „konci práce“. Tieto analýzy predikujú koniec klasického zamestnaneckého pomeru, vznik nových foriem organizácie práce a podnikov, ktoré upúšťajú od logiky stáleho zamestnania. Nezmyslná práca, ale stále zamestnanie. Práca nebude realizovaná zamestnancami s dlhodobými pracovnými zmluvami. Obmedzí sa i štrukturálna neohybnosť odmeňovania. Časť odmiern sa prispôsobí konjunkturálnym podmienkam.

Na druhej strane si musíme uvedomiť existujúce riziká vyplývajúce z geografickej koncentrácie priemyselného kapitálu a potenciálnych užívateľov vysoko kvalifikovanej pracovnej sily. Existuje tu reálne nebezpečenstvo, že prežijú len tie podniky, ktoré sú spojené so zahraničným kapitálom, vrátane s nimi kooperujúcich podnikov, alebo podniky s jednoduchou výrobou, obsahujúce nízku pridanú hodnotu. Dosahy na sociálnu situáciu by potom boli veľmi výrazné.

Dlhodobé udržiavanie lacnej pracovnej sily nielen bráni nevyhnutným modernizačným a reštrukturalizačným procesom v mikrosfére, ale pri našich integračných snahách môže lacná pracovná sila nových krajín významne deformovať globálny trh práce.

Budúci vývoj si vynúti jasnejšie a realistickejšie rozlíšenie medzi tými systémami, ktoré vychádzajú z poistenia (a teda z financovania individuálnych príspevkov), a systémami vychádzajúcimi zo solidarity (teda z rozpočtových dávok). Vzrastajúci rozdiel medzi zamestnaním a prácou, vývoj diferencovanej pracovnej kariéry a znásobenie počtu podnikov, v ktorých zamestnanci budú pracovať v priebehu svojej pracovnej dráhy, povedie rastúci počet osôb k voľbe individualizovanej správy svojich rizík (diverzifikácia penzijných fondov, atď.). Jeden z ústredných problémov globálnej hospodárskej politiky v tomto období musí spočívať v odpovedi na otázku, ako sklbiť rast, konkurenčnú schopnosť s vysokou zamestnanosťou a bojom proti chudobe.

Inštitucionálne zvládnutie problému chudoby sa tak stáva problémom bohatých, ktorým ide o to, ako rozdeliť časť prebytku a pritom nezmeniť pravidlá jeho akumulácie a ochrany majetku. Jedno z budúcich riešení bude spočívať i v reforme vzdelávacích systémov, tvorbe podmienok na efektívnu mobilitu pracovnej sily a vo zväčšovaní flexibility trhu práce pri zabezpečení primeranej sociálnej ochrany.